

«Ζουμ» σε δέκα μικρά αριστουργήματα

Τετρακόσια είκοσι έργα διεκδικούν το βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Σύγχρονη Αρχιτεκτονική - Mies van der Rohe 2015. Δεκατέστε από αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα και 11 στην Κύπρο: ορισμένα είναι επιλογές των επιστημονικών φορέων (Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων - ΣΔΑΔΣ, Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Κύπρου) και άλλα ειδικών ανεξάρτητων κριτών.

Της ΤΖΙΝΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τετρακόσια είκοσι (420) εντυπωσιακά έργα συναγονίζονται για το βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Σύγχρονη Αρχιτεκτονική - Mies van der Rohe 2015. Δεκατέστε από αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα και 11 στην Κύπρο: ορισμένα είναι επιλογές των επιστημονικών φορέων (Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων - ΣΔΑΔΣ, Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Κύπρου) και άλλα ειδικών ανεξάρτητων κριτών.

Ο Σταύρος Μαρτίνος (αρχικουντάκης του πλεκτρονικού περιοδικού archisearch.gr) και ο Πέτρος Φωκαΐδης (αρθρογράφος του ολλανδικού περιοδικού A10) είναι από τους νεότερους ειδικούς ανεξάρτητων κριτών, ερευνητές και θεωρητικούς της αρχιτεκτονικής, υποψήφιοι διδάκτορες του ΕΜΠ. Με αφετηρία τις εξαιρετικές επιλογές τους, συζητήσαμε για τη σύγχρονη ελληνική άλλα και την κυριαρχία αρχιτεκτονικής.

Εξωράιζο δύο από τις προτάσεις: η πρώτη είναι η ανάληση της Νέας Παραλίας Θεοσαλονίκης των αρχιτεκτόνων Πρόδρομου Νικηφορίδη και Bernard Cuomo, τα οποία προσφέρθηκαν στο βραβείο. Απέσπασε πρόσφατα το βραβείο. Απέσπασε

μόδιους χώρους φιλικούς και προσβάσιμους σε όλους, ενώ έχει βραβευτεί από το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής και τον Σύλλογο Αρχιτεκτόνων ως το καλύτερο έργο διαιροφρόνως δημόσιου χώρου της τελευταίας τετραετίας. Ο Σταύρος Μαρτίνος μιλά για μια πετυχημένη στρατηγική διαχείρισης της έκτασης μ' έναν απλό και καθαρό τρόπο. «Πάνω σε μια συνεχή γραμμή που ακολουθεί τη θάλασσα, οι αρχιτέκτονες ακούμπισαν μια σειρά από ανεξάρτητους θεματικούς κίτους, προσεγγίζοντας την κλίμακα των τετραγωνών και των δρόμων, δίνοντας έμφαση στην ποιότητα του αστικού εξοπλισμού και των υλικών. Η ερώπτων που απαντήθηκε επιτυχώς πήναν «πόλη διαχειρίζομε» σε αστική κλίμακα: διατήρηση της ποιότητας ενσυνούμενη με τις αξίες της μικροκλίμακας. Ο χώρος αγναπήθηκε πολύ και ταυτίστηκε με την πόλη της Θεσσαλονίκης».

Κατοικία στα Μέγαρα

Η δεύτερη πρόταση που ξεκωρίωνε είναι ένα έργο που συνομιείται ωρίτιμα με τη δευτήν αρχιτεκτονική σκηνή, συμβάλλοντας σημαντικά στη διαμόρφωση των περιοχών στον τομέα της κατοικίας: η «Κατοικία στα Μέγαρα» των Tense Architecture Network,

Πρόδρομος Νικηφορίδης-Bernard Cuomo, Ανάπλαση της Νέας Παραλίας Θεσσαλονίκης, © φωτογραφία: Πρόδρομος Νικηφορίδης και Tense Architecture Network, Κατοικία στα Μέγαρα, © φωτογραφία: Πέτρος Περάκης.

«Πάνω σε μια συνεχή γραμμή που ακολουθεί τη θάλασσα, οι αρχιτέκτονες ακούμπισαν μια σειρά από ανεξάρτητους θεματικούς κίτους».

επλούγη του Πέτρου Φωκαΐδη. «Η κατοικία φέρει χαρακτηριστικά μιας συστηματικής σχεδιαστικής προσέγγισης που συνδυάζει διανομές αρχιτεκτονικές μορφές και γεωμετρίες, περιβαλλοντικά φύλικά συστήματα και ένταξη στο τοπίο μαζί με ένα ενδιαφέρον για τις χωρικές αναλογίες, τις ανάγκες του χρόνου, τη οπομοια του φωτισμού και των υλικών. Ολα αυτά έκαναν και το προηγούμενο έργο, «Κατοικία στα Συκάμινα», να ξεχωρίσει και να πε-

ράσει από απλή υποψηφιότητα στη λίστα με τα 40 προτεινόμενα για τα βραβεία του 2013. Θα πάτα σημαντική επιτυχία να το καταφέρει για δεύτερη φορά, ένα γραφείο νέων αρχιτεκτόνων, που έχει δειξει στις διαχειρίζεται τις πολλαπλές σχεδιαστικές προκλήσεις της εποχής με ιδιαίτερο δυναμισμό, πρωτοτυπία και μεθοδικότητα. Εποτε μπορεί να συμβάλει συστατικά σε μια μαρκό παρόντος εγκώριας αρχιτεκτονικής παραγωγής με διεθνή άλλα και τοπική εμβέλεια».

Παιδική χαρά Μακρυγιάννη

Αλεξί κανείς να σταθεί σε μια μικρή πόλη λίμνας επιλογή δημόσιου χώρου. Ο επανασχεδιασμός της παιδικής χαράς στον Μακρυγιάννη του αρχιτεκτονικού γραφείου Buerger-Katsofta, υπενθυμίζει ότι ο αρχιτεκτονική μπορεί να δημιουργήσει μικρούς και φιλόξενους δημόσιους χώρους με σημειακές παρεμβάσεις, βελτιώνοντας την καθημερινότητα των πολιτών. Γιατί όμως από τη παιδική χαρά είναι διαφορετικά από τις άλλες; «Επειδή δεν είναι «παιδική χαρά» με τη συμβατική έννοια», τονίζει ο Σταύρος Μαρτίνος. «Δεν είναι ένας χώρος περιφραγμένος όπου τα παιδιά βρίσκονται μαντρωμένα για να έχουν το κεφάλι μας πάσχο. Είναι ένας

δρόμος της πόλης ανοιχτός σε όλους, φιλικός στα παιδιά, που ζειστοί είναι ευρηματικά τον γύρο χώρου. Επαναπροδιορισμός της παιδικής χαράς ως δυνατότητας του ίδιου του αστικού χώρου, που ενισχύονται με στοχευμένες αρχιτεκτονικές κινήσεις, κατά περίπτωση και επί τόπου. Καταπληκτικό».

Τη σκυτάλη παίρνει τη πολικατοκία One Athens των Divercity Architects στον Λακαβίττο. Η μετατροπή του μεταπολεμικού εμβληματικού κτιρίου του Δομιάδη σε πολυτελές διαμερίσματα δίχασε την αρχιτεκτονική κοινότητα, όχι για την οδιόφοβη ποιότητα πολιτών που προσέβαστηκε στην αρχιτεκτονική μελέτες και κατασκευής, αλλά για το αν και πόσο έχουμε δικαίωμα να παρεμβαίνουμε σε ιστορικά κτίρια, μηνυμέα συγχρόνης αρχιτεκτονικής κλάρωνομάς. «Οχι απλώς έχουμε το δικαίωμα, αλλά οφείλουμε να το διεκδικούμε διαδράκος» που απορρίπτει το Σταύρος Μαρτίνος. «Αυτό δεν είναι πάλι αντικείμενο «υπηρέτησης», «αποκατάστασης» ή «διατήρησης» με τα συμβατικά έργα που διαθέουμε αλλά ένα εντελώς πρωτότυπο και εξαιρετικά απαγόρευτο έργο. Το πρότιμο που επειδή θεωρώ ότι η εξαιρετική κρίση παρέτασε στην ουπέ της πόλης, οι ακόμα ολοκληρώσει, ούτε εντός ουτέ εκτός ελληνικών συνόρων».